

Bilag 7

Find det rigtige ord!

Dette bilag gengiver i let ændret form indholdet i bilag 9 *Find det rigtige ord!* (Gellert 2003b) fra anden udgave af trinplaceringsvejledningen til FVU-læsning. Det oprindelige bilag 9, hvis resultat kategorier A, B og C her er bibeholdt, baserede sig på resultaterne af en afprøvning af ordkendskabstesten i 2003 på 98 FVU-deltagere med dansk som andetsprog, 84 dansksprogede FVU-deltagere og 58 Almenprøve 1-deltagere med dansk som andetsprog.

Resultaterne fra afprøvningen omtales i bilag 6 til rapporten "FVU-læsning - værktøjer til afdækning af tosprogede voksnes færdigheder og forudsætninger" (Gellert 2003a).

Testen kan anvendes som grundlag for en kvantitativ sammenligning af andetsprogede FVU-deltageres præstationer og som et hjælpeværktøj til at identificere andetsprogede med meget begrænset ordkendskab.

Det er endvidere Københavns Professionshøjskoles skøn, at niveauerne A, B og C, som er beskrevet og defineret i 2003 ud fra en anden FVU-deltagerkontekst end den nuværende, *med forsigtighed* kan bruges som pejlemærker for, om deltagerens mundtlige impressive ordforråd placerer sig henholdsvis pænt over (A), over (B) eller lige omkring/muligvis under (C) det aktuelle indgangsniveau til FVU-læsning. Pejlemærkerne skal læses som *vejledende*.

Termen *tosprogede* er ændret til *andetsprogede*.

De ændringer, Københavns Professionshøjskoles har foretaget, samt anbefalingen af A-B- og C-intervallerne som vejledende pejlemærker for vurdering af ordforrådet hos deltagere med dansk som andetsprog i FVU-læsning er godkendt af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

Indhold

Beskrivelse af testen	3
Testtagers instruktion.....	3
Vurderingskriterier.....	5
Facitliste	6
Deltagers opgaveark.....	7

Beskrivelse af testen

Blandt FVU-deltagere kan der forventes at være store individuelle forskelle i, hvor godt de kender mange af ordene, som optræder i tekster og anvendes i undervisningen. Det er oplagt, at der kan være *kvantitative* forskelle, således at nogle deltagere simpelthen kender et større antal ord end andre. Men derudover kan der også være *kvalitative* forskelle i deltagernes kendskab til de samme ord.

Nogle deltagere har måske aldrig set eller hørt et bestemt ord før, hvorimod andre deltagere har en vag fornemmelse af ordets betydning eller kender det i en snæver betydning fra en bestemt kontekst. Atter andre deltagere kan have fuldt kendskab til det samme ords betydning i forskellige kontekster. Ordkendskab drejer sig således ikke kun om at kende eller ikke kende et ord, men også om niveauet af kendskab til det pågældende ord. Denne test afdækker hovedsageligt bredden af deltagernes ordforråd (kvantitet) og kan *ikke* anvendes til at afdække kvaliteten af deltagernes kendskab til de udvalgte ord.

Ordkendskabstesten ”Find det rigtige ord!” danner udgangspunkt for en foreløbig vurdering af andetsprogede FVU-deltageres kendskab til et udvalg af ord, som voksne i Danmark kan møde i tale og på tryk i hverdagen.

Testen er udformet som en traditionel multiple choice-test bestående af 25 opgaver, hvor deltageren får et ord præsenteret og derefter skal vælge et synonym blandt fire muligheder.

Testen kan anvendes som grundlag for en kvantitativ sammenligning af andetsprogede FVU-deltageres præstationer og som et hjælpeværktøj til at identificere andetsprogede med meget begrænset ordkendskab.

Testen kan gennemføres som en gruppetest på et hold og tager cirka 20 minutter inkl. instruktion. Til testen hører: en instruktion, vurderingskriterier, facitliste og deltagerark.

En nærmere redegørelse for afprøvningen findes i bilag 6 til rapporten ”FVU-læsning - værktøjer til afdækning af tosprogede voksnes færdigheder og forudsætninger” (Gellert 2003).

Testtagers instruktion

Testtageren siger:

”I opgaverne på de næste sider skal I finde ud af, hvad nogle ord betyder.
Vi kigger nu på det første eksempel.
Jeg læser ordene op.

'Sygehus' – er det det samme som...

- ulykke
- ambulance
- hospital
- dagpleje.

'Hospital' er det eneste af de fire ord, der betyder det samme som 'sygehus'. Derfor er der i det første eksempel sat kryds ved 'hospital', den tredje svarmulighed.

I det næste eksempel skal I selv sætte kryds ved det ord, som betyder det samme som 'forretning'.

'Forretning' – er det det samme som...

- fabrik
- station
- lejlighed
- butik."

Testtageren holder en pause, hvor deltagerne får tid til at sætte deres kryds i det andet eksempel. Testtageren siger derefter:

"Ja, 'forretning' betyder det samme som 'butik'. Derfor skal man sætte kryds ved den sidste svarmulighed.

På de næste sider kommer der 25 opgaver lige som de to, vi lige har prøvet.

I skal i hver opgave sætte et kryds ved det ord, som I mener betyder det samme som som det første ord.

Jeg læser op, hvad der står, og holder så en pause, hvor I får tid til at sætte jeres kryds. I må kun sætte ét kryds ved hver opgave.

Selv om I ikke er sikre på, hvad der er det rigtige svar, skal I prøve at gætte og sætte et kryds alligevel.

I skal løse opgaverne hver for sig, så I må ikke hjælpe hinanden. Er der nogen spørgsmål?"

Testtageren sikrer sig, at deltagerne har forstået, hvad de skal gøre. Testtageren læser derefter alle ordene i de 25 opgaver højt og holder efter hver opgave en pause, hvor deltagerne får tid til at sætte deres kryds. Hvis nogle af deltagerne arbejder forud og løser opgaverne, før de er blevet læst højt af testtageren, skal testtageren ikke gribe ind, men blot læse videre, så alle deltagerne

får mulighed for at høre ordene blive læst op. Efter den sidste opgave samler testtageren alle besvarelsener ind.

Vurderingskriterier

Ved vurderingen af andetsprogede FVU-deltageres præstationer på ordkendskabstesten kan der tages udgangspunkt i den følgende kategorisering:

Kategori	Antal korrekt besvarede opgaver
A	20-25
B	11-19
C	0-10

I det følgende gennemgås de tre kategorier A, B og C.

Kategori A: 20-25 point

Et testresultat i kategori A indikerer, at deltageren med dansk som andetsprog har et relativt omfattende ordkendskab. Et resultat i denne kategori er på niveau med eller over det gennemsnitlige resultat for dansksprogede FVU-deltagere (20,8 point).

Kategori B: 11-19 point

Et testresultat i kategori B er hverken påfaldende højt eller påfaldende lavt. Det gennemsnitlige resultat for hele gruppen af FVU-deltagere med dansk som andetsprog var 14,4 point.

Kategori C: 0-10 point

En placering i kategori C tyder på, at deltageren med dansk som andetsprog har et relativt ringe ordkendskab. Et testresultat i denne kategori er på niveau med eller under indgangsniveauet for FVU-læsning og bør være et særligt opmærksomhedspunkt.

Facitliste

1. Arbejdskammerat – kollega
2. Leder – chef
3. Tyk – overvægtig
4. Syg person – patient
5. Bon – kvittering
6. Til lav pris – billig
7. Sende tilbage – returnere
8. Forbudt – ulovlig
9. Person, som fører retssager – advokat
10. Tekst i en avis – artikel
11. Fyring – afskedigelse
12. Penge, som man skylder væk – gæld
13. Indbydelse – invitation
14. Forringelse af pengenes værdi – inflation
15. Medlemsbidrag – kontingent
16. Indpakning – emballage
17. Bedøvelse – narkose
18. Forskelsbehandling – diskrimination
19. Bruge – anvende
20. Belønning – præmie
21. Fortjeneste – profit
22. Forudsigelse – prognose
23. Uafhængighed – suverænitæt
24. Bestille – rekvirere
25. Aftale – overenskomst

Deltagers opgaveark

Find det rigtige ord!

Deltagers navn _____

Dato _____

Undervisningssted _____

Find det rigtige ord!

Eksempler

Sygehus

- Ulykke
- Ambulance
- Hospital
- Dagpleje

Forretning

- Fabrik
- Station
- Lejlighed
- Butik

Find det rigtige ord!

Opgaver

1. Arbejdskammerat

- Kollega
- Kursist
- Pensionist
- Konkurrent

2. Leder

- Sekretær
- Ekspert
- Assistent
- Chef

3. Tyk

- Høj
- Tynd
- Overvægtig
- Slank

4. Syg person

- Journal
- Patient
- Læge
- Sygehjælper

5. Bon

- Abonnement
- Annonce
- Kvittering
- Gebyr

6. Til lav pris

- Dyr
- Gratis
- Billig
- Kostbar

7. Sende tilbage

- Garantere
- Returnere
- Deponere
- Reservere

8. Forbudt

- Tilladt
- Ulovlig
- Lukket
- Privat

9. Person, som fører retssager

- Journalist
- Socialrådgiver
- Psykolog
- Advokat

10. Tekst i en avis

- Blad
- Novelle
- Roman
- Artikel

11. Fyring

- Afskedigelse
- Strejke
- Ferie
- Orlov

12. Penge som man skylder væk

- Gæld
- Told
- Skat
- Formue

13. Indbydelse

- Information
- Ordre
- Anvisning
- Invitation

14. Foringelse af pengenes værdi

- Konjunktur
- Inflation
- Stagnation
- Deflation

15. Medlemsbidrag

- Kontingent
- Afgift
- Entré
- Vedtægt

16. Indpakning

- Emballage
- Sortiment
- Dekoration
- Konservering

17. Bedøvelse

- Operation
- Narkose
- Infektion
- Vaccination

18. Forskelsbehandling

- Tradition
- Integration
- Provokation
- Diskrimination

19. Bruge

- Arbejde
- Vælge
- Fremstille
- Anvende

20. Belønning

- Præmie
- Tilbud
- Rabat
- Erstatning

21. Fortjeneste

- Investering
- Profit
- Gage
- Kredit

22. Forudsigtelse

- Opinion
- Prognose
- Præmis
- Diagnose

23. Uafhængighed

- Revolution
- Demokrati
- Suverænitæt
- Nationalisme

24. Bestille

- Levere
- Avertere
- Rekvirere
- Refundere

25. Aftale

- Plan
- Diskussion
- Konkurrence
- Overenskomst